

Külpolitikai törésvonalak az Amerikai Egyesült Államokban az orosz–ukrán háború kapcsán

Foreign Policy Cleavages in the United States in Relation to the Russia–Ukraine War

Holányi Ákos – Sebők Miklós

https://doi.org/10.47707/Kulugyi_Szemle.2023.4.8

Összefoglaló: A 2022 óta zajló orosz–ukrán háborúban az Egyesült Államok Ukrajna kulcsfontosságú gazdasági és katonai szövetségeseként lépett fel. Bár a Biden-adminisztráció határozottan kiállt Ukrajna győzelemig tartó támogatása mellett, döntését a politikai eliten belül nem övezte teljes konszenzus. Tanulmányunk az amerikai külpolitikai ideológiák és politikai polarizáció szakirodalmára építve a politikai eliten belüli geopolitikai törésvonalakat vizsgálja. Ennek kapcsán a 2024-es elnökjelöltek megszólalásait, valamint a 118. Kongresszus Ukrajnával kapcsolatos törvényjavaslatait és törvényjavaslat-módosításait elemezzük. A jelöltek és képviselők három fő csoportját azonosítjuk a háború kapcsán (héják, mérsékeltek, izolacionisták), valamint a Republikánus Pártra jellemző alacsonyabb külpolitikai frakciófegyelem és nagyobb ideológiai eltérések okait is értékeljük.

Kulcsszavak: Egyesült Államok, orosz–ukrán háború, Demokrata Párt, Republikánus Párt, Biden-adminisztráció, izolacionizmus

Abstract: *The United States was Ukraine's key economic and military ally in the Russia–Ukraine war, which started in 2022. Although the Biden administration firmly supported Ukraine until victory, its decision was not met by a full consensus within the political elite. Our article builds on the literature on U.S. foreign policy ideologies and political polarization to analyze the cleavages within the political elite regarding geopolitical strategy. We analyze the speeches of the candidates in the 2024 presidential race, as well as the Ukraine-related bills and amendments of the 118th Congress. We identify the three main ideological groups in relation to the issue (hawks, moderates, isolationists) and assess the reasons for the lower foreign policy party discipline and greater ideological divergences that characterized the Republican Party.*

Keywords: *United States, Russia–Ukraine war, Democratic Party, Republican Party, Biden administration, isolationism*

Bevezetés¹

Az Ukrajna 2022. február 24-i orosz invázióját követő orosz–ukrán háború a világpolitika egyik legfontosabb eseményévé vált. Az Oroszországi Föderáció „különleges katonai művelete” nemcsak az Amerikai Egyesült Államok vezetete liberális világrend nemzetközi jogi alapjait sértette (egy szuverén országgal szemben indított területszerző háborúként), hanem a hadviselő feleknek a globális élelmiszer- és energiaellátásban betöltött kulcsszerepe miatt is jelentős hatást gyakorolt a világhatalmi egyensúlyra. A háború gazdasági és geopolitikai hatásaival már számos magyarul megjelent tanulmány is foglalkozott, ugyanakkor annak kimenetelét jelentősen befolyásoló országok külpolitikai törésvonaláival kapcsolatban eddig csak ritkán foglalkozott a szakirodalom.² A nemzetközi kapcsolatoknak a külpolitikai elemzéssel foglalkozó részterülete arra mutat rá, hogy a demokráciákban a belpolitikai erőviszonyok alakulása döntő hatással lehet az adott országok külpolitikai irányultságára, amennyiben azt nem övezi konszenzus.³ A jelen tanulmány ezért az Ukrajna fő katonai és gazdasági támogatójának számító Egyesült Államok külpolitikai vitáit elemzi.

Az amerikai közéletben és politikatudományban hosszú évek óta téma a belpolitika polarizációja. Ezt részben a két nagy gyűjtőpárt, a baloldali-liberális Demokrata Párt és a jobboldali Republikánus Párt (más néven *Grand Old Party*, GOP) közötti szakpolitikai különbségek vizsgálatával szokták mérni.⁴ A 2010-es évek elejétől azonban mindkét pártban folyamatosan teret nyertek az ideológiai spektrum két szélén elhelyezkedő politikusok, akik egyre többször tértek el pártjuk irányvonalától, akár a másoknak a radikálisával történő taktikai összefogás, együttszavazás révén is.⁵ A megjelenésükkel újra teret nyertek a közbeszédben azok a hangok, amelyek megkérdőjelezték az Egyesült Államok globális szerepéről alkotott, a fősodorhoz tartozó liberális, illetve (a 2001. szeptember 11. után dominánssá vált) neokonzervatív álláspontot. A korábbi tanulmányok mégis csak a – jellemzően egységesnek tekintett – pártok szintjén megjelenő külpolitikai különbségekre összpontosítottak⁶ (bár újabban megjelentek a pártokon belüli törésvonallal foglalkozó elemzések is⁷).

Mi is e kutatási irányra építünk, amikor a Biden-adminisztráció időszakának a pártok közötti és az azokon belüli külpolitikai törésvonalait elemezzük, elsősorban az ukrajnai háborúra összpontosítva. Vizsgálatunk szerint az Egyesült Államok ukrajnai szerepvállalását illetően a Republikánus Párton belül jelentős különbségek mutatkoztak mind az elnökjelöltek, mind a törvényhozók véleménye között. Bár kutatásunk idején a Kongresszusban kisebbségben voltak az ország Ukrajnától való elfordulását követelők, a republikánus elnökjelöltek közül egyértelműen a neokonzervatív táborral szemben állók – Donald J. Trump és Ronald „Ron” DeSantis – voltak a legnépszerűbbek.⁸ Hasonló nyilvános ellentétek nem jelentkeztek a Demokrata Párton belül: a szavazások és a retorika tekintetében egyaránt nagyobb volt a frakciófegyelem.

Míg az amerikai baloldalt képviselő kongresszusi progresszívek a háború és béke kérdésében többször eltértek a pártjuk mérsékeltebb tagjai és a külpolitikai-biztonságpolitikai *establishment* irányvonalától (pl. az izraeli–palesztin konfliktus ügyében⁹), addig hasonló szembefordulás Ukrajna kérdésében nem történt. Az egyetlen markánsan „lázzadó” hang ifjabb Robert F. Kennedyé volt (John F. Kennedy elnök szintén meggyilkolt öccse, a szenátor és elnökjelölt „Bobby” Kennedy fiaé, aki 2023 végén már függetlenként kampányolt), akinek a támogatottsága a demokrata elnökjelölti versenyből való kilépése előtt is jóval elmaradt a hivatalban lévő Joseph R. „Joe” Bidenétől.¹⁰ Bár a külső körülmények változása (így kiemelten a gázai helyzet, Tajvan Kínától való függetlensége, illetve a mexikói határ kérdése – amely ügyeket Biden elnök is egy csomagban kezelte még 2023. október közepén¹¹) e viszonylagos egységre is veszélyt jelentett, az első hidegháborúhoz hasonlóan a mostani ún. második hidegháborús időszakban is kialakult a demokraták és a republikánusok beavatkozáspárti geopolitikai nagykoalíciója. E széles körben osztott külpolitikai ideológiai beállítódással belpolitikai oldalról (mint 2016 óta mindig) érdemben kizárólag az izolacionista Donald Trump és hívei kerültek szembe.

E tanulmányban az alábbiakban először áttekintjük a hidegháborút követő amerikai külpolitika és politikai polarizáció irodalmát. Ezt követően a 2024-es elnökválasztás előválasztási küzdelmeiben részt vevő fontosabb jelöltek állásfoglalásait vesszük górcső alá. A következő szakasz a 118. Kongresszusnak – amely a kétéves működését 2023. január 3-án kezdte meg – az orosz–ukrán háborúval kapcsolatos törvényhozói tevékenységét mutatja be.¹² Ennek keretében azonosítjuk azokat a témákhoz kapcsolódó fontosabb törvényjavaslatokat és törvényjavaslat-módosításokat, amelyek a Kongresszus két házának valamelyikében eljutottak a szavazás fázisába 2023. október végéig. A törvényhozók szavazási magatartása és a végrehajtó hatalom elszámoltatását érintő lépései (pl. nyílt levelek) alapján meghatározzuk az ideológiai-külpolitikai szempontból egységes csoportjaikat: a héjákát, a mérsékelteket, valamint az Ukrajnának nyújtandó katonai és pénzügyi segítséget kritizáló izolacionistákat. A tanulmány zárásában a 2023 őszen ismét fellángolt Izrael–Hamász-konfliktus kontextusában értékeljük az orosz–ukrán háborúval kapcsolatos következtetéseinket.

Amerikai külpolitikai ideológiák a hidegháború vége óta

A Szovjetunió és a Varsói Szerződés felbomlásával az Egyesült Államok maradt az egyedüli nagyhatalom a világpolitika színpadán. Bár az átmenetet levezénylő George H. W. Bush elnök (1989–1993) egy amerikai vezetésű, de nemzetközi cselekvésen alapuló „új világrendet” hirdetett,¹³ két utódjának, William J. „Bill” Clintonnak (1993–2001) az elnöksége késői szakaszát, George W. Bushnak (2001–2009) pedig az egész terminusát az idealista (liberális, illetve

neokonzervatív) amerikai hegemonia kiteljesedése jellemezte, elméletben és külpolitikai gyakorlatban egyaránt.¹⁴

Clinton eredendően – akárcsak az idősebb Bush – egy amerikai vezetésű multilaterális világrend mellett elkötelezett külpolitikát képviselt. A hidegháború végével és a globalizáció kiterjedésével mindkét elnök legfőbb ellenfeleit a „haramiaállamok” („*rogue states*”, pl. Észak-Korea) jelentették, valamint az egypólusú világrendet belülről fenyegető amerikai izolacionizmus.¹⁵ Ez utóbbinak a kritikus hangjai a hidegháború végét követően egy ideig újra erősödtek, de a 2001. szeptember 11-i terrortámadások okozta kollektív trauma miatt a 2000-es években a perifériára szorultak.

John Dumbrell az amerikai neoizolacionizmus négy fajtáját különböztette meg: az unilateralizmust, a nacionalizmust („Amerika az első” – „*America First*”), a globalizációellenességet és az imperializmusellenességet.¹⁶ Az unilateralizmus az 1990-es évek (az elnöki pozíció szempontjából jobbra ellenzéki) republikánus külpolitikájának a domináns aspektusa volt. A lényege a nemzetközi intézmények és a multilateralizmus elutasítása, s arra a feltételezésre alapult, hogy a nemzetközi intézmények csak kihasználják az Egyesült Államok erőforrásait, és szükségtelenül korlátok közé szorítják annak a szuverén cselekvési képességét. Mint Dumbrell megjegyezte,¹⁷ az unilateralizmus nem feltétlenül izolacionista, ám a gyakorlatban szoros átfedésben volt a nacionalista és populista „Amerika az első”-gondolattal.

A nacionalista-populista (gyakran paleokonzervatívnak is nevezett) irányzat legfőbb képviselőjének Patrick J. „Pat” Buchanan számított, aki 1992-ben és 1996-ban is republikánus elnökjelölt volt, de ide sorolható E. Gerald „Jerry” Brown 1992-es demokrata elnökjelölt és Jesse A. Helms, a Szenátus Külügyi Bizottságának republikánus elnöke (1995–2001) is. A nacionalista izolacionisták ellenezték a segélyezést, az Észak-amerikai Szabadkereskedelmi Egyezményt (*North American Free Trade Agreement*, NAFTA) és amerikai katonák Boszniába küldését. A heterogén globalizációellenes tábor szerint a szabadkereskedelem előnyeit annak hívei eltúlozták – e gondolatnak főleg a Demokrata Párt balszárnyán voltak követői. Az amerikai izolacionizmus utolsó válfaját azok a baloldaliak alkották, akik úgy vélték, hogy az amerikai hegemonia aláássa a köztársasági eszméket, és hosszú távon (politikai és pénzügyi szempontból is) fenntarthatatlan.¹⁸

Az említett négy irányzatból az unilateralizmus volt a legbefolyásosabb. Megerősödése a neokonzervatívok térnyerésével függött össze, akik szerint a közjó, s egyben a nemzeti érdek eléréséhez a multilateralizmus nem elégséges, mellette ki kell használni az Egyesült Államok katonai dominanciája által nyújtott lehetőségeket is.¹⁹ A neokonzervatívok és a liberális internacionalisták összefonódásával egy olyan széles külpolitikai konszenzus jött létre, amely a külpolitikai elit nemzeti identitásának a részévé vált, hasonlóan a hidegháború során kialakult konszenzushoz (ld. a kommunista veszéllyel kapcsolatban héja

álláspontot képviselő, s így évtizedeken át jelentős szerepet játszó szenátor neve után Scoop Jackson-demokratáknak hívott csoportot). Donald Trump elnökké választásáig ez az irányzat döntő befolyást gyakorolt az amerikai külpolitikai döntéshozatalra.²⁰ A két csoport (az unilateralista és a Scoop Jackson-demokrata) alapvetően csak a javasolt eszközök tekintetében tért el egymástól, a céljaik jobbra megegyeztek.²¹

Bár Bill Clinton elnöksége még nem számít neokonzervatív időszaknak, az 1995-től republikánus irányítású Kongresszus befolyása miatt a Clinton-adminisztrációhoz köthető számos olyan folyamat kezdődött el, amely később, George W. Bush elnöksége alatt teljesedett ki. Ide tartozik a hegemonia stratégiai hármásának az alkalmazása:

- más államok lebeszélése vagy elrettentése a fegyverkezéstől;
- amerikai biztonsági garanciák nyújtása, ha ezek nem veszélyeztetik az ország érdekeit;
- a tömegpusztító fegyverek terjedésének a megakadályozása.²²

A Clinton-adminisztráció a nemzetközi jogból svédasztal módjára kezdett válogatni, s ennek során újraértelmezték a nemzeti szuverenitás és az önvédelem elveit. Bill Clinton szerint a haramiaállamok és a „bukott államok” (*failed states*) veszélyt jelentettek a nemzetközi rendre, ezért az Egyesült Államoknak joga volt az önvédelem nevében katonai beavatkozást végrehajtani.²³ Ebből a megfontolásból hajtott végre az USA vezetésével a NATO légi csapásokat Szerbiában 1999-ben (ENSZ-felhatalmazás nélkül), valamint próbálkozott a demokráciaexporttal és az államépítéssel Szomáliában, Haitin és a Nyugat-Balkánon.²⁴

A neokonzervatívok dominanciája ifjabb Bush elnök hivatali ideje alatt teljesedett ki, miután a 2001. szeptember 11-i terrortámadások után az elnök meghirdette a terror elleni háborút. Ez a gyakorlatban a már Clinton alatt megkezdett olyan lépések folytatását jelentette, mint a katonai erővel folytatott demokráciaexport és államépítés, valamint az Egyesült Államoknak a nemzetközi jogon kívül helyezését olyan esetekben, amikor az ütközött az ország nemzetbiztonsági céljaival. Az önvédelemre hivatkozva és a megelőző csapás elve alapján George W. Bush elnöksége alatt már nyíltan folytattak proaktív katonai műveleteket is.²⁵

A 2010-es évekre bomlásnak indult az egypólusú világrend, és a helyére egy fejlődésben lévő multipoláris rend lépett. Ennek a legmeghatározóbb aspektusa az Egyesült Államok és a Kínai Népköztársaság közötti, egyre mélyülő nagyhatalmi ellentét volt, de hasonlóan fontos elemként jelent meg az USA és a katonailag egyre agresszívebben fellépő Oroszországi Föderáció romló viszonya (valamint Peking és Moszkva Nyugat-ellenes együttműködése).²⁶ Barack H. Obama elnöksége idején (2009–2017), a nemzetközi helyzetben beállt változások hatására megindult a demokratákat hagyományosan vezérlő liberális hegemonia politikájának egy realistább irányba történő óvatos korrekciója.

Obama érzékelte, hogy a vesztfáliai rendszer eróziója, Kína és Oroszország erősödése, valamint a technológiai forradalom jelentette kihívások közepette a Bush-adminisztráció túlvállalta magát.²⁷ Ezért egy visszafogottabb kül- és biztonságpolitikát hirdetett meg, és korlátozta az ország nemzetközi szerepvállalását (pl. a szíriai polgárháborúra adott mérsékelt reakció esetében²⁸). Ezáltal szakított a neokonzervatívok dogmatikus idealizmusával, az amerikai kivételesség és küldetésstudat mítoszaival,²⁹ bár mindezeknek az amerikai külpolitikai elit gondolkodásába való berögződései miatt nem volt képes komolyabb irányváltásra.³⁰ Például a Kína felemelkedése ellensúlyozására meghirdetett új csendes-óceáni és Ázsia-politika („*Pivot to Asia*”) Obama hivatali ideje alatt még nem hozott jelentős változásokat.³¹

Obama elnöksége idején, a Tea Party platform támogatásával, képviselőházi helyhez jutottak, s így újra számottevő politikai erővé váltak az amerikai politikában a korábban partvonalra került nacionalista izolacionisták, többek között Randal H. „Rand” Paul szenátor.³² Az évtized során folyamatosan erősödött a befolyásuk, s Donald Trump elnökválasztási győzelmével már a Fehér Házat is a nacionalista izolacionizmus egyik képviselője foglalta el. Bár Trump elnökként (2017–2021) folytatta az Obama által megkezdett külpolitikai irányváltást, az elődjénél drasztikusabban szakított az előző évtizedek liberális és neokonzervatív idealizmusával. Hivatali idejét az „Amerika az első” szlogennel fémjelzett realista, nacionalista és tranzakcionista külpolitika jellemezte, amely előnyben részesítette az unilaterálizmust a multilateralizmussal szemben.³³

A Trumpot egy ciklus után legyőző Joe Biden (2021–) külpolitikai szerepfelfogásának az alapja az volt, hogy az amerikai elsőbbségbe vetett bizalom megcsorbult, ezért az országnak újra a liberalizmus és a demokrácia értékeinek a védelmezőjévé kell válnia. Másfelől a Biden-adminisztráció külpolitikáját áthatotta az a felismerés is, hogy az Egyesült Államok egyedül már nem tud hatékonyan megbirkózni az új kihívásokkal, ezért szüksége van a szövetségeseire.³⁴ Ezzel Biden éles ellentétben állt közvetlen elődje unilateralista és izolacionista felfogásával. Ebben a multilateralista külpolitikai irányváltásban fontos mérföldkővet jelentett a 2022. február 24-én megkezdődött orosz–ukrán háború. Hatására az Egyesült Államok rövid távon sikeresen újította fel és terjesztette ki a hagyományos szövetségi rendszerét, a NATO-t (első lépésben Finnország új tagként történt felvételével), ugyanakkor az új irány sikerességét nagyban veszélyeztette a belföldi konszenzus erősödő hiánya,³⁵ valamint az orosz–ukrán háborúval párhuzamosan a kínai relációban, illetve Izrael és a Hamász háborúja kapcsán kialakuló válsághelyzet.

Külpolitikai ideológiai törésvonalak az amerikai politikában és közvéleményben

A kortárs amerikai politika polarizációja a késő 19. század óta nem látott szintet ért el a 2010-es években,³⁶ bár annak kapcsán eltérnek a vélemények, hogy annak a külpolitikai vetülete milyen szoros kapcsolatban volt a belpolitikáival.³⁷ Az eltérő vélemények részben a különböző vizsgálati fókuszra vezethetők vissza. A Kongresszus egészét vizsgáló tanulmányok szerint a külpolitikai polarizáció mértéke alacsonyabb volt, mint a belpolitikaié,³⁸ míg a Szenátus kapcsán ezt többen vitatták.³⁹ A hidegháború időszakában gyökerező gyakorlat volt, hogy külügyi kérdésekben a két nagy párt mérsékeltjei az elnöki adminisztráció támogatása mellett, egyik vagy mindkét párt radikálisai elleni szavazatukkal segítették a döntéshozást. Ilyen esetekben is támadtak jelentős ideológiai különbségek, de azokat sokáig elfedte a radikálisok alacsony száma.⁴⁰ Az amerikai törvényhozásban a parlamentáris demokráciákhoz képest eleve kevésbé érvényesülő frakciófegyelem megsértése viszont az *establishment*-ellenes törvényhozók számának a bővülésével gyakoribbá vált. E csoportok ugyanis gyakran szavaztak a fősodorhoz tartozó párttársaikkal szemben, a különböző katonai beavatkozások ellen (pl. a 2011-es líbiai és a 2019-es jemeni csapatkivonásról kezdeményezett sikertelen képviselőházi akciójuk során).⁴¹

A pártokon belüli polarizáció – azaz a pragmatikus, az aktuális elnöki adminisztráció irányvonalát követő, illetve a radikálisabb, ideológiailag elkötelezettebb törvényhozók közötti távolság – a 2000-es évek második felétől a 2010-es évek végéig a Republikánus Pártban volt a hangsúlyosabb. Ez az említett időszak első felében a Tea Partyhoz, azt követően pedig a Képviselőházi Szabadság Platform (*House Freedom Caucus*) tartozó képviselők szavazási magatartásán volt megfigyelhető, miközben a GOP-főáramot képviselő platform (*Republican Study Committee*) is jobbra tolódott.⁴² A Tea Party a 2010-es félidei képviselőházi választásokon győztes radikális republikánusok heterogén frakciójaként jött létre. Sikeresen akadályozta meg többek között az Obama elnök által is támogatott bevándorlási reform elfogadását,⁴³ továbbá kulcsszerepet játszott a külpolitikai fősodorhoz tartozó John A. Boehner republikánus képviselőházi elnök 2015-ös lemondásában.⁴⁴ A Tea Party helyét később a párt jobbszélén 2015-ben alakult Szabadság Platform vette át, amely egy ideológiailag sokkal koherensebb radikális jobboldali programot képviselt. A megerősödött befolyásukat mutatta, hogy Trump elnök idején megvalósult az Egyesült Államok kiléptetése az Iránnal kötött nukleáris megállapodásból,⁴⁵ illetve nyolc (közülük hét radikális jobboldali) képviselő, valamint a demokraták ellenszavazataival 2023 őszén megbuktatták Kevin Owen McCarthy republikánus képviselőházi elnököt.⁴⁶ Ez utóbbi esetben az Ukrajnának biztosított folyamatos katonai és pénzügyi támogatás radikális jobboldali kritikája is szerepet játszott.⁴⁷

A Demokrata Párton belüli ellentétek (bizonyos kérdések, így az izraeli-palesztin viszony kivételével) abban az időszakban kevésbé voltak jelentősek.⁴⁸ Ez nem jelentette a viták hiányát. Például az 1991-ben alapított Kongresszusi Progresszív Platform (*Congressional Progressive Caucus*) a megerősödésének köszönhetően – a demokrata alsóházi képviselőknek átlagosan 40 százaléka volt a tagja a 2010-es évek során – számos ügyben különvéleményt fogalmazott meg az éppen regnáló *mainstream* külpolitikai gondolkodáshoz képest (mely utóbbit a másik két platform, a *Blue Dog Coalition* és a *New Democrat Coalition* képviselte). A progresszívek Obama elnöksége idején ellenezték a Transz-csendes-óceáni Partnerségi Megállapodást (*Trans-Pacific Partnership Agreement*, TPPA) és a Szíria elleni légi csapásokat is,⁴⁹ később pedig a Trump-adminisztráció bevándorlásellenes programját.⁵⁰ A két párt növekvő súlyú radikális platformjai több alkalommal is együtt szavaztak a fősodorhoz tartozó mérsékelt párttársaikkal szemben, s így elegendő erőt képviseltek ahhoz, hogy korlátozzák a centristák politikai mozgásterét. Így pl. a líbiai katonai jelenlétről szóló H.Con.Res.51(2011–2012)-es határozat benyújtásával kikényszerítették a puhább és végül elfogadott H.Res.292(2011–2012)-es határozatot.⁵¹

A pártok közötti és a pártokon belüli ellentétek növekedése nem volt független a demokratákkal, illetve a republikánusokkal szimpatizáló választóknak az ideológiai szélsőségek felé tolódásától (valamint a választókörzetek határának az ideológiailag motivált átrajzolásától, a *gerrymanderingtől*). A Pew Research Center közvélemény-kutató adatai szerint a medián demokrata és republikánus választó közötti, a liberális–konzervatív tengelyen mért távolság a 2010-es években jelentősen megnőtt az 1990-es években mérthez képest.⁵² A növekvő ideológiai különbségek már a külpolitikai témákban is megjelentek, ugyanis olyan, korábban konszenzust élvező ügyek is vita tárgyává váltak, mint a Kínához és Oroszországhoz való viszony, illetve az izraeli-palesztin konfliktusban képviselt amerikai álláspont.⁵³ Ez az általános, növekvő polarizációt mutató trend ugyanakkor nem egységesen érvényesült a különböző külpolitikai ügyek kapcsán.

A The Chicago Council on Global Affairs által évente elvégzett külpolitikai véleményfelmérések alapján a 2010-es években, illetve a 2020-as évek elején viszonylagos egyetértés mutatkozott a két tábor tagjai között az Egyesült Államok globális szerepvállalásának, a katonai szövetségek és a külföldi katonai bázisok szükségességéről. Ugyanakkor a multilateralizmusról és a katonai felsőbbrendűségről alkotott vélemények már jelentősen különböztek a párthovatartozástól függően.⁵⁴ Így például a republikánus szimpatizánsok nagyobb valószínűséggel támogattak biztonságpolitikai érdekek által motivált katonai beavatkozást, míg a demokraták jellemzően csak humanitárius intervenciókat.⁵⁵

A két párt hívei közötti külpolitikai ideológiai olló ugyanakkor a 2020-as évek elejére minden korábbinál tágabbra nyílt. A 2023. szeptemberi Chicago Council Survey adatai pedig már azt mutatták, hogy a demokraták és a republikánusok

véleménye az Egyesült Államok aktív külpolitikai szerepvállalása tekintetében az 1980-as évek óta nem látott mértékben különbözik. Míg a demokrata szimpatizánsok 70 százaléka szerint az országnak tevékenyen részt kellett volna vennie a globális ügyekben, addig a republikánusoknak csak 47, a függetlenek pedig 53 százaléka gondolkozott ugyanígy. Ez a mérési eredmény egyben beleilleszkedett abba a trendbe, amely szerint az aktív amerikai globális szerepvállalás általános támogatottsága 2018 óta folyamatosan csökkent.⁵⁶

Az aktív külpolitikától való választói elfordulás az Egyesült Államok ukrajnai szerepvállalásának támogatottságán is érződött. A Chicago Council 2022 nyárától félévente megmérte az amerikai közvéleménynek az orosz–ukrán háborúhoz és az ország által Kijevnek nyújtott támogatással kapcsolatos alakulását. A felmérések szerint az amerikai segélyszállítmányok küldésével való egyetértés folyamatosan csökkent a népesség körében – ez elsősorban a republikánusok és az ő álláspontjukat magukhoz közelebbnek érző függetlenek hatására alakult így. Ám akkoriban a megkérdezettek többsége még mindig támogató álláspontot képviselt.⁵⁷

Elemzés

A tanulmány első felében vázolt külpolitikai, stratégiai, illetve közvélemény-kutatási információk fontos kontextusként szolgálnak az alábbiakban bemutatandó empirikus kutatásunk következtetéseinek a levonásához és értelmezéséhez. Az orosz–ukrán háború a 2020-as évek egyik legfontosabbnak tekinthető külpolitikai kihívása volt az Egyesült Államok számára, így vizsgálatunkban az erre adott reakció kapcsán értékeltük az amerikai politikai elit törésvonalait. E vizsgálat célja az volt, hogy jobban megértsük a Biden-adminisztráció külpolitikai irányvonalát, illetve háttérét az amerikai politikában.

A továbbiakban három lépésben ismertetjük a politikai elit álláspontját: az elnökjelöltekével kezdjük, a szenátorokéval folytatjuk, és a Képviselőházéval fejezzük be. Természetesen az amerikai politika külpolitikai törésvonalai kapcsán további forrásoknak – például a fontosabb agytrösztök, szakmai bizottságok és elemző intézetek (mint a Council on Foreign Relations) állásfoglalásainak – a vizsgálata fontos szempontokkal bővítheti majd e kezdeti, a választásokhoz és a jogalkotáshoz kapcsolódó elemzést. E helyütt mi terjedelmi okokból az adatforrások tekintetében – Sebők, az amerikai Kongresszus adósságkörülményeivel kapcsolatos munkájának a módszertanát követve⁵⁸ – a kiemelt és releváns törvényhozási aktusokra, valamint az érintettek nyilvános nyilatkozataira koncentrálnak.

Az elnökjelöltek álláspontja

A 2023-ben indult elnökjelölti kampányok fő külpolitikai témája Kína mellett az USA-nak az orosz–ukrán háborúban játszott szerepe. Az elnökjelöltek – ideértve a regnáló elnököt, Joe Bident is – megszólalásaik alapján pártállástól függetlenül három csoportba oszthatók.⁵⁹

Az egyik oldalon találhatóak a héják, Ukrajna – s így az amerikai globális hegemonia – elkötelezett támogatói. Közéjük tartozik a demokrata Biden mellett a republikánusoktól Christopher J. „Chris” Christie, aki 2018-ig New Jersey kormányzója volt, Michael R. „Mike” Pence, Trump korábbi alelnöke, N. Nikki Haley korábbi dél-karolinai kormányzó és ENSZ-nagykövet, valamint Timothy E. „Tim” Scott szenátor. Mindnyájan tapasztalt karrierpolitikusok voltak, akik még a hidegháború idején szocializálódtak. Ennek megfelelően a megszólalásaikban gyakran fellelhetőek a hidegháború késői szakaszára jellemző retorikai fordulatok, miközben Ukrajna támogatásának a szükségességét geopolitikai és ideológiai indokokkal támasztották alá.

Számukra az Ukrajna elleni háború egyrészt egy tágabb geopolitikai összefüggésrendszerben jelent meg: szerintük Kijev veresége dominóhatást fejtene ki a világ több részén is. Az orosz területi nyereségek esetére Mike Pence Kínának a Tajvan elleni invázióját, Chris Christie és Tim Scott pedig NATO-ellenes támadást vizionált.⁶⁰ Úgy vélték, hogy az Egyesült Államok vezette Nyugatnak ezért erőt kell demonstrálnia, hogy elejét vegyék a további területszerző háborúknak és az USA globális gyengülésének. Nikki Haleyt idézve: „Oroszország győzelme győzelem [lenne] Kína számára”.⁶¹ Másrészt e politikusok megszólalásaikban a háborúra az ukránoknak a saját szabadságukért és szuverenitásukért folytatott küzdelmeként hivatkoztak. Ezért az ukrain háború – Chris Christie szavaival – „olyasmi, amivel szemben Amerika kiáll”.⁶² E geopolitikai és ideológiai megfontolásokból a héják álláspontja szerint az Egyesült Államoknak addig kellett támogatnia Ukrajnát, ameddig az vissza nem szerzi a teljes területe feletti ellenőrzést.⁶³

A másik oldalon Ukrajna támogatásának következetes ellenzői helyezkedtek el, akik sokallták, vagy egyenesen kontraproduktívnak tartották a Kijevnek juttatott amerikai katonai és gazdasági segítséget. Közéjük sorolható a független (korábban demokrata) ifjabb Robert Kennedy jogász, valamint a republikánusoktól Donald Trump mellett Ron DeSantis floridai kormányzó és Vivek G. Ramaswamy vállalkozó. Az Ukrajnát támogató héjakkal ellentétben ez a csoport meglehetősen heterogén volt mind a tagjai háttere, mind pedig az érvrendszerük tekintetében. Míg Trump és DeSantis rendelkezett politikai vezetői tapasztalattal, addig a többiek az *establishment*en kívüli jelöltként nyilatkoztak (miközben Trump politikai karakteréhez híven továbbra is kívülállóként pozicionálta magát).

Az ellenzők három fő érvet hoztak fel az álláspontjuk alátámasztására. Egyfelől az ukrajnai békekötés mihamarabbi elérését azonosították az amerikai érdekekkel. Ez Trump retorikájában azonnali feladatként jelent meg, tekintet nélkül a háború állására.⁶⁴ Az e csoportba tartozó republikánus jelöltek szerint Ukrajna támogatása erőforrásokat von el az országot veszélyeztető fontosabb biztonsági kihívások megválaszolásától, így a déli határ védelmétől vagy Kína globális terjeszkedésének korlátozásától.⁶⁵ Emellett Trump és Kennedy is azt hangsúlyozta, hogy a konfliktus elhúzódása egy globális háború kitörését vonhatná magával.⁶⁶

A második fő kritikai elemük, hogy sokallták az Egyesült Államok által Ukrajna megsegítésére költött pénzt. A legradikálisabb e tekintetben Ramaswamy volt, aki egyértelműen kimondta, hogy „semmit sem költene” az ország közvetlen támogatására, mert „Ukrajna nem prioritás az Egyesült Államok számára”.⁶⁷ Kevésbé nyíltan, de DeSantis és Trump is hasonló álláspontot képviselt. DeSantis például habozva jelentkezett az első republikánus előválasztási vitán, amikor a műsorvezetők megkérdezték, hogy melyik jelölt ellenzi az ukránoknak nyújtandó további támogatásokat, továbbá azt hangsúlyozta, hogy nyomást helyezne az európaiakra a saját támogatásaik növelése érdekében.⁶⁸ Trump mindeközben az európaiakkal fizettette volna ki az Ukrajnának adott amerikai támogatás értékét, vagyis a gyakorlatban ő sem volt hajlandó amerikai pénzt áldozni Ukrajna győzelméért.⁶⁹

A harmadik kritikájuk szerint az ukrajnai háború valójában egy áttételes, a szakirodalomban *proxy* háborúnak nevezett küzdelem az Egyesült Államok és Oroszország között, amelynek az eskalációjában kulcsszerepe volt az amerikai politikának. Ezzel az érveléssel Trump és Kennedy is élt. A retorikájukban közös volt továbbá, hogy a háború kirobbanásának az okát az Egyesült Államokra vezették vissza. Trump egyrészt a Biden-adminisztráció gyengeségét okolta, másrészt azt, hogy „Victoria Nuland és hozzá hasonlóan sokan mások is megszállottan próbálják Ukrajnát a NATO felé terelni”.⁷⁰ Trumpgal ellentétben Kennedy szerint Vlagyimir Putyin a kis erőforrásokat megmozgató offenzívával csak a tárgyalóasztalhoz akarta kényszeríteni az ukránokat, akik csak az Egyesült Államok beavatkozásának hatására álltak el a békekötéstől. Fontos azonban megjegyezni, hogy Kennedy – mint több más jelölt – ezen érvelésének igazságtartalma megkérdőjelezhető, vagy legalábbis nehezen ellenőrizhető.⁷¹

Az orosz–ukrán konfliktus *proxy* háborúként történő értékelése azonban nem csak a kritikusok sajátja volt. A vizsgált elnökjelöltek közül négyen is a nagyhatalmak közötti távvezérlésű háborúként hivatkoztak rá. Trump és Kennedy egy Oroszország és az Egyesült Államok közötti összecsapást látott benne, amelyben Ukrajna az USA *proxy*-ja. Christie a Kína és az Egyesült Államok közti konfliktus részeként tekintett rá, s nála Oroszország Kína vazallusaként szerepelt. Ez a tágabb geopolitikai érvrendszer szempontjából egy jelentős eltérés

a héják és az izolacionista kritikusok között. DeSantis és Ramaswamy ugyanis azt állította, hogy inkább Kína feltartóztatására kellene költeni az Ukrajnának küldött pénzt. Ha azonban Moszkva mögött Peking az igazi ellenfél, akkor Kijev megsegítése egyben Kínát is gyengíti – így a logikus narratíva fenntartása érdekében az ezt ambicionáló elnökjelölteknek fontos volt definiálniuk a konfliktus valódi résztvevőit.

Az idealista beavatkozáspártiak és az egyértelműen elkülönülést vagy alternatív prioritásokat javasoló csoport között helyezkedtek el a mérsékelték-ingatok, valamint a kevésbé külpolitika-orientált programot hirdető elnökjelöltek. Ők egy markáns és többé-kevésbé koherens álláspont helyett Ukrajna ügyében mind a két tábor érvrendszeréből válogattak. Ide sorolható a demokrata Marianne D. Williamson (civilben író) és a republikánus Douglas J. „Doug” Burgum észak-dakotai kormányzó. Williamson álláspontja szerint az Egyesült Államoknak csak addig kellett volna támogatnia Kijevet, amíg a háború el nem érkezik ahhoz a ponthoz, „ahol a tárgyalásból [már] van valami haszna Ukrajnának”.⁷² Burgum viszont úgy vélte, hogy fontos volt a támogatás, mert „Ukrajna valójában a NATO munkáját végezte – annak ellenére, hogy nem tagja a szervezetnek –, mert ténylegesen a frontvonalon volt”.⁷³ E tekintetben a véleménye közelebb állt a héjákéhoz. Ugyanakkor – tőlük eltérően – ellenezte a támogatások korlátlan biztosítását, és kritikus volt az oroszokkal szembeni amerikai szankciók kapcsán. Szerinte az Oroszországra kivetett szankciók Kínát erősítették, mert a hagyományos orosz piacok elvágásával olcsó orosz energiához juttatták az ázsiai országot, ami viszont ellentétes volt az amerikai érdekekkel.⁷⁴

A szenátorok álláspontja

Az elnökjelöltek külpolitikai pozíciói az amerikai demokráciában csak abban az esetben válnak mérvadóvá, ha megnyerik a pártjuk előválasztását. (H. Ross Perot 1992-es és 1996-os jelöltsége óta független jelöltek jellemzően nem rúgtak labdába, legfeljebb a végeredményt befolyásolhatták.) Viszont az alkotmány alapján a Kongresszus két házában a tagjai, a szenátorok és a képviselők fontos közhatalmi-közpolitikai szerepet játszanak az ország külpolitikájának és közpénzügyeinek az alakítása szempontjából.

A 2023 januárjától hivatalban lévő 118. Kongresszus Szenátusában a témánk szempontjából kiemelt törvényjavaslat a 2024. költségvetési évre vonatkozó nemzetvédelmi kiadási felhatalmazási törvény (*National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2024*, NDAA) volt. A javaslat felsőházi vitája során két olyan módosító indítványt nyújtottak be, amelyek az elfogadásuk esetén korlátozták volna az Ukrajnának nyújtandó amerikai katonai segítség mértékét. A Tea Party-kompatibilis filozófiával a Szenátusba 2011-ben bekerült Michael S. „Mike” Lee által benyújtott S.Amdt.376 számú módosító az Egyesült Államok védelmi

költségvetésének 2 százalékában korlátozta volna a katonai segélyszállítmányok értékét mindaddig, amíg a NATO összes tagállamáénak védelmi költségvetése el nem éri az éves bruttó hazai termékük (GDP) 2 százalékát. Az indítványt azonban csak 13 republikánus szenátor támogatta.⁷⁵ A Rand Paul szenátor által benyújtott S.Amdt.438 számú módosítás célja pedig az volt, hogy az Ukrajnának szánt katonai, gazdasági és humanitárius segítségnyújtást szoros ellenőrzés és felügyelet alá vonják. Indítványát húsz republikánus szenátor támogatta, miközben ez is demokrata voks nélkül maradt.⁷⁶ Végül a törvény végső szenátusi változatát csak négy republikánus szenátor ellenezte: Michael K. „Mike” Braun, Mike Lee, Rand Paul és J. D. Vance. Ők tekinthetők tehát a szenátusi izolacionista csoport keménymagjának.

2023. április 20-án Lee, Paul és Vance szenátor, valamint a Képviselőház 16 republikánus tagja nyílt levelet írt Biden elnöknek. Mint kifejtették „egy Oroszországgal szemben Ukrajnában zajló proxy háború nem áll az Egyesült Államok stratégiai érdekében, és olyan eszkaláció kockázatát rejti, amely irányíthatatlanná válhat.”⁷⁷ Álláspontjuk szerint a Kijevnek juttatott katonai szállítmányok mértéke aláasta az országnak az akár egy Oroszországgal szembeni közvetlen háborúban, akár egy, a közeljövőben lehetséges csendes-óceáni konfliktusban a saját érdekei megvédésére szolgáló képességeit. Úgy vélték, hogy az Egyesült Államoknak a konfliktusban való közreműködése csak erőteljesebb közeledésre sarkallta két stratégiai ellenfelét, Kínát és Oroszországot. Ezért az aláírók mihamarabbi tárgyalásos béke elérésére szólították fel az elnököt.⁷⁸

A hivatalos Ukrajna-politikával szemben kritikus republikánus szenátorok egy csoportja a védelmi minisztériumhoz⁷⁹ és az elnöki adminisztráció költségvetési hivatalához (*Office of Management and Budget, OMB*)⁸⁰ is intézett egy-egy levelet, amelyekben az Ukrajnának nyújtott segélyszállítmányok értékének az összegét és a pontos elszámolást kérték számon. Lee szenátor – Braun, Vance és Roger W. Marshall szenátor támogatásával – 2023. szeptember 27-én törvényjavaslatot nyújtott be, amelynek a célja minden további Ukrajnának küldendő katonai támogatás pontos stratégiai célokhoz (így kiemelten a fegyverszünetről történő tárgyalásokhoz) való kötése volt.⁸¹

Ebből is látszik, hogy az izolacionisták fő kritikája Ukrajna stratégiai célok meghatározása nélküli támogatására irányult, különösen az állam általános pénzügyi helyzete fényében.⁸² Rand Paul szavai szerint: „[Biden] kormánya nem tudott világos stratégiát vagy célt megfogalmazni ebben a háborúban, és Ukrajna régóta várt ellentámadása nem hozott érdemi eredményeket keleten. Mivel egyértelmű befejezést nem látunk, egyre valószínűbbnek tűnik, hogy Ukrajna egy újabb végtelen mocsár lesz, amelyet az amerikai adófizetők finanszíroznak.”⁸³ Mike Lee úgy vélekedett, hogy egyenesen egy új Afganisztán vagy Irak volt készülőben (a két országban való korábbi katonai jelenlétüket az amerikai közvélemény jobbára kudarcként könyvelte el).⁸⁴

Összegzőképpen a törvényhozási és a médiaaktivitásuk alapján a republikánus szenátorok közül négy keményvonalas kritikust lehet beazonosítani, akik következetesen elleneztek a liberális intervencionalista fősodor Ukrajnát szinte feltételek nélkül támogató politikáját. Ezt a keménymagot a védelmi költségvetést ellenző Mike Braun, Mike Lee, Rand Paul és J.D. Vance alkotta. Mellettük említhető még három olyan szenátor (Roger Marshall, Joshua D. „Josh” Hawley és Katie E. Britt), akik a felszólalásaikban egyértelműen kiálltak Kijev támogatása ellen, ha a törvényhozásban nem is nem mentek el egészen a falig. Marshall szenátor pálfordulása ebből a szempontból különösen érdekes: ő ugyanis 2023 tavaszán még a katonai szállítmányok küldésének lassúsága miatt kritizálta a Biden-adminisztrációt.⁸⁵ Mindezek fényében kijelenthető, hogy a 2023. októberi állapotok szerint a 49 fős republikánus frakciónak csak a kisebbsége képviselt kritikus álláspontot a Biden-adminisztráció Ukrajna-barát politikája kapcsán.

A demokraták felsőházi frakciója a republikánusnál nagyobb fegyelmet mutatott, ám ennek nem feltétlenül az ideológiai homogenitás volt az oka. Az előző kétéves kongresszusi ciklus során ugyanis az elnöki pozíció mellett ők alkották a szövetségi törvényhozás mindkét házában a többséget is. Ennek szűkössége viszont fegyelmet követelt meg a frakciókon belül annak érdekében, hogy megvalósíthassák Biden elnöki programját. A republikánus szenátorok kisebbségi pozíciója, illetve a 118. Kongresszus minimális alsőházi republikánus többsége miatt ugyanakkor nem lehetett semmilyen javaslat kompromisszumok nélküli elfogadásában reménykedni.

A szavazásokon tanúsított frakciófegyelem azonban a demokraták oldalán sem járt együtt teljes véleményazonossággal. Bár a demokraták egyszer sem szavaztak az ukrán támogatások megvonása mellett – még a radikálisabb progresszívek sem –, az NDAA egésze kapcsán megtört a párt képviselőinek egysége. A négy izolacionista republikánus mellett hat demokrata szenátor és a demokrata frakcióban ülő, de független Bernie Sanders is ellenezte ugyanis az NDAA végső szenátusi változatát. Nekik – a republikánusoktól eltérően – nem az Ukrajnának küldött pénzzel kapcsolatban volt kifogásuk, hanem az általuk már eleve túl nagy gondolt védelmi költségvetés további növelésével (ami a számukra fontos népjóléti intézkedésektől vont el forrást).⁸⁶

A képviselők álláspontja

A 118. Kongresszus Képviselőházában a republikánusoknak mindössze négyfős többségük volt (s mint említettük, e többség a demokrata túlsúllyal bíró Szenátus és a vétőjoggal rendelkező elnök mellett nem volt elégséges a jogalkotáshoz). Mindez fontos szerepet játszott abban, hogy a frakciófegyelem történelmi mélypontra esett a jobboldalon (aminek következtében – a Képviselőház történetében először – kevesebb mint 8 hónap után leváltották a republikánus házelnököt, Kevin McCarthyt).⁸⁷ E helyzetben az orosz–ukrán háborúra adandó reakció is elsősorban a republikánus platformok és informális csoportok közötti küzdelem eszköze lett.

Az alsóház a vizsgált időszakban egyetlen törvényjavaslat és hét törvényjavaslathoz fűzött módosító indítvány kapcsán foglalkozott közvetlenül az Ukrajnának nyújtandó amerikai segítség kérdésével (1. táblázat). A betervezők neve már kirajzolja a témával kapcsolatosan meglévő törésvonalakat: e képviselők jobbára a pártjuk jobbszélére pozícionáltak maguk, és folyamatosan kritikusai voltak szinte minden javaslatnak, amely a Biden-adminisztrációtól vagy a törvényhozási (akár jobb-, akár baloldali) *mainstream*től érkezett. E radikális kritikusok között négy vezéralakot lehet megnevezni, akik gyakori betervezői és aláírói voltak a végrehajtó hatalomnak szóló számonkérő leveleknek⁸⁸ és az ukránok támogatását ellenző kongresszusi beadványoknak:⁸⁹ Matthew L. „Matt” Gaetz, Marjorie Taylor Greene, Andrew S. „Andy” Biggs és W. Andrew „Andy” Ogles. Mindannyian a Szabadság Platform tagjai voltak.⁹⁰

1. táblázat

Az Ukrajnával foglalkozó törvényjavaslatok és módosító indítványok
(I = igen; N = nem; R = republikánus; D = demokrata)

Szám	Cél/Cím	Benyújtó	Igen			Nem		
			Össz.	R	D	Össz.	R	D
H.Amdt. 225 ⁹¹	300 millió dollár ukrán finanszírozás törléséről	Marjorie Taylor Greene	89	89	0	341	130	211
H.Amdt. 226 ⁹²	Az Ukrajnának nyújtott biztonsági támogatás megtiltásáról	Matt Gaetz	70	70	0	358	149	209
H.Amdt. 227 ⁹³	Az ukrainai kiválósági központ létrehozásáról szóló pont törléséről	Marjorie Taylor Greene	95	95	0	332	121	211
H.Amdt. 228 ⁹⁴	Az Egyesült Államok ukrainai szerepvállalásával kapcsolatos stratégia benyújtásáról	Warren Davidson	129	129	0	301	90	211
H.Amdt. 229 ⁹⁵	Az Ukrajnára kiterjesztett kölcsönbérleti jogköréről szóló pont törléséről	Andy Ogles	71	71	0	360	149	211
H.Amdt. 359 ⁹⁶	Az ukrainai biztonsági segítségnyújtási kezdeményezés 300 millió dollárral történő csökkentéséről	Andy Biggs	104	104	0	330	117	213
H.Amdt. 369 ⁹⁷	Az Ukrajnának nyújtott biztonsági támogatás megtiltásáról	Matt Gaetz	93	93	0	339	126	213
H.R. 569 ⁹⁸	Ukraina biztonsági támogatásáról és felügyeletéről szóló, 2024. évi kiegészítő előirányzatról szóló törvény	Thomas Kean, Jr.	311	101	210	117	117	0

E republikánus radikális csoport növekvő befolyását mutatja, hogy miközben 40 hivatalos tagja volt ismert a Képviselőházban,⁹⁹ az orosz–ukrán háború ügyében 73-an követték szavazási irányukat. Ráadásul míg korábban maga a frakció sem volt teljesen egységes Ukrajna kérdésében, ekkorra az eleinte Kijvet támogató tagok (mint Andy Harris) is a támogatás visszafogására és szorosabb kontrolljára szólították fel politikustársaikat.¹⁰⁰

A képviselők három csoportját azonosíthatjuk az alapján, hogy hányszor szavaztak Ukrajna megsegítése ellen (ld. 2. táblázat). A héják közé tartoztak azok a törvényhozók, akik legfeljebb két szavazás kivételével támogatták Ukrajna folyamatos katonai és gazdasági támogatását. 325 demokrata és republikánus képviselő sorolható ide (közülük egyetlen demokrata sem szavazott egyszer sem az ukrán támogatás ellen). A kritikusok közé sorolható az a 73 republikánus döntéshozó, akik a nyolcból legalább hatszor szavaztak ukránpárti betérés ellen. A republikánus frakcióban ők a tagok 33 százalékát tették ki. E két csoport között helyezkedett el az a szintén tisztán republikánusokból álló 35 ingadozó, akik hol az ukránok mellett, hol ellenük szavaztak.

2. táblázat

A képviselők Ukrajna támogatása elleni szavazásainak a száma

A képviselők Ukrajna támogatása elleni szavazásainak a száma	Érintett republikánus képviselők száma	Érintett demokrata képviselők száma	Képviselői kategória	Képviselők száma ¹⁰¹
0	69	212	héják	325
1	27	0		
2	17	0		
3	7	0	mérsékelték-ingadozók	35
4	15	0		
5	13	0		
6	9	0	kritikusok	74
7	21	0		
8	44	0		

A kritikusok között a legnagyobb számban a Szabadság Platform képviselői találhatóak. A vezérszónoki beszédeikből három fő érv bontakozott ki:

- Ukrajna támogatása aláasta az amerikaiak biztonságát;
- túl sokba került;
- a kormány a korábbi támogatásokkal sem tudott rendesen elszámolni.

Összességében tehát azon a véleményen voltak, hogy Ukrajna katonai támogatása megakadályozta a békés megoldást, és belevitte az országot egy újabb háborúba.¹⁰² Emellett az Oroszországgal szemben folytatott proxy háború az amerikai stratégiai érdekekkel is ellentétes, mert erőforrásokat von el a csendes-óceáni régiótól, és egy globális háború veszélyével fenyeget.¹⁰³ Szintén bírálták, hogy a támogatások jelentős költségvetési forrásokat vonnak el, amelyeket inkább belföldön kellett volna felhasználni. Andy Briggs megfogalmazásában: „Ezt a pénzt felhasználhattuk volna a veteránok egészségügyi ellátására, a nagyvárosok növekvő bűnözésének, az infrastruktúra romlásának, a közoktatásban a teszteredmények csökkenésének [a megállítására] és még sok másra.”¹⁰⁴ Végezetül kifogásolták, hogy a szövetségi kormányzat nem számolt el tételesen az Ukrajnának nyújtott támogatásokkal.¹⁰⁵ Egy 2023. szeptemberi, Jake Sullivan nemzetbiztonsági tanácsadónak címzett levélben Matt Gaetz és Charles E. „Chip” Roy képviselő, valamint J.D. Vance szenátor például a Fehér Ház, a védelmi minisztérium és a költségvetési hivatal által közzétett számok közötti eltéréseket kérte számon, amelyek szerintük önmagukban is nagyobbak voltak, mint a kormány által egy hónappal korábban igényelt kiegészítő támogatási összeg.¹⁰⁶

A képviselői állásfoglalások arra is rávilágítanak, hogy a korábban háborúellenes progresszív demokraták, beleértve a legradikálisabb baloldaliakat tömörítő, informális „Osztag” (*Squad*) tagjait is, belesimultak a liberális fősodorba. Ez ellentmond a szakirodalom alapján elvártaknak¹⁰⁷ – azaz annak a ténynek, hogy a Képviselőházban elvesztett demokrata többség következtében kisebb politikai felelősség hárul rájuk –, valamint a saját hivatalosan képviselt békepárti álláspontjuknak is.¹⁰⁸ 2022. október 22-én ugyanis véletlenül nyilvánosságra került egy harminc progresszív demokrata által aláírt, Biden elnökhöz intézett nyílt levél, amelyben a béketárgyalások mihamarabbi megkezdését sürgették.¹⁰⁹ Az egyes elemeiben a radikális jobboldaliak érvelésére hasonló dokumentumot azonban már másnap visszavonták.¹¹⁰

Következtetések

Tanulmányunkban azt vizsgáltuk, hogy milyen politikai törésvonalak húzódtak meg a 2024-es elnökválasztás jelöltjei, valamint a 2023 januárjától üléselő 118. Kongresszus képviselői és szenátorai között a 2022-ben kitört orosz-ukrán háború kapcsán. A szakirodalom egy része a Republikánus és a Demokrata Párt álláspontja közötti szakadék mélyüléséről számolt be, amelyet szerintük tovább erősítettek a pártokon belül megjelent törésvonalak. Elemzésünkben ugyanakkor az derült ki, hogy az ukrajnai háború kapcsán nagyobb volt a pártokon belüli és a pártokon átívelő konszenzus mértéke is, mint amilyen a szakirodalom alapján várható lett volna. Míg a korábbi kutatások azt mutatták, hogy a demokraták

balszárnyát alkotó progresszívek a külpolitikai kérdésekben többször szavaztak együtt a republikánusok jobbszárnyán lévő Szabadság Platformmal, addig az ukrainai háború kapcsán a patkó két szélén álló radikálisok ilyen összefogása nem volt jellemző e törvényhozási időszakban. A háborús támogatások hangos kritikusi így kivétel nélkül a Szabadság Platform tagjai közül kerültek ki.

A Kongresszustól eltérően az amerikai értelemben vett jobb- és baloldali elnökjelöltek álláspontjai között számos átfedés volt található. A republikánusok nacionalista szárnyához tartozó Donald Trump, Ron DeSantis és Vivek Ramaswamy hasonló álláspontra helyezkedett, mint a végül függetlenként induló, de több kérdésben is a demokraták balszárnyához tartozó ifjabb Robert F. Kennedy. Vagyis az orosz-ukrán háború kérdésében a pártpolitikai patkó két széle ténylegesen összeért. Az igazi különbség így nem a demokraták és a republikánusok között, hanem a héják és az izolacionisták, valamint (a velük technikailag azonos álláspontot képviselő) pacifisták között mutatkozott.

Elemzésünk arra is rávilágított, hogy az Ukrajnának szóló katonai és pénzügyi csomagok kritikája nagymértékben megegyezett a három vizsgált politikai elitcsoport (elnökjelöltek, szenátorok, képviselők) esetében. A beavatkozáskritikus elnökjelöltek és törvényhozók azzal érveltek, hogy az Egyesült Államok közvetett részvétele egy elhúzódó és csekély stratégiai haszonnal kecsegtető háborúba vonta be az országot, amely egyben jelentős erőforrásokat vont el egyéb, fontosabb területekről. Az elnökjelöltek általában olyan geopolitikai és nemzetbiztonsági kérdéseket emeltek ki alternatív prioritásként, mint Kína feltartóztatása a Csendes-óceán térségében vagy az USA déli határának a védelme. Ezzel szemben a törvényhozók inkább arra helyezték a hangsúlyt, hogy az Ukrajnának küldött pénzből különböző belföldi válságokat lehetett volna megoldani (de ezek között is szerepelt a déli határ védelme).

A kutatás megerősíti, hogy a (főként nacionalista) izolacionizmus újra az Egyesült Államok külpolitikai vitáinak a részévé vált. Az ukránoknak történő segítségnyújtás ellenzésére felhozott indokokat ugyanis összefogta az a gondolat, hogy az országnak nem szabad olyan hadszíntereken beavatkoznia, ahol az nem szolgálja közvetlen érdekeit. Jól jellemezte ezt az álláspontot DeSantis megjegyzése, amelyben „területi vitának” aposztrofálta az ukrainai háborút¹¹¹ (ugyanakkor ezt az azonnali felháborodás hatására rövid úton visszavonta). A kritikusok geopolitikai megközelítése diffúz volt: akadt, aki az ukrainai háborúra lokális konfliktusként tekintett, míg mások egyéb feszültséggócoknál alacsonyabb prioritásúnak tartották. Ez markánsan különbözött a (liberális-internacionalista, illetve neokonzervatív) héják álláspontjától, akik az orosz-ukrán háborút az Egyesült Államok vezette világrend szempontjából értelmezték. A Biden-adminisztráció által is osztott geostratégiai főáram esetében a konfliktus egy rendszerszintű kihívásként jelent meg, amelyre globális hegemonként az országnak határozott választ kellett adnia.

Az ukrajnai háború ugyanakkor más megvilágításba került a 2023. október 7-én kitört Izrael–Hamász-háború következtében. Az orosz invázió kapcsán meglévő pártpolitikai konszenzus a Gázai övezet ügyében már a konfliktus első perceiben felbomlott, miközben a szűkös erőforrásokból már egy újabb konfliktuszónát is meg kellett segíteni – Izrael katonai támogatásával, illetve a régió lakóit szolgáló humanitárius szállítmányokkal. Az izraeli–palesztin konfliktus elhúzódása ezzel befolyásolta a 2023 szeptemberében még széles körben támogatott ukrajnai szerepvállalás folytatását.¹¹² A gázai helyzet, Tajvan Kínától való függetlensége, valamint a mexikói határ kérdése ráadásul mind olyan üggyé vált, amelyet az elnöki adminisztráció már 2023 őszén az ukrán helyzettel egyenrangú prioritásként kezelt (míg korábban annál hátrébb szorultak). A demokráta és a republikánusok beavatkozáspárti geopolitikai nagykoalíciójának a fennmaradása így erősen kérdésessé vált –már az amerikai külpolitikai stratégia szempontjából kulcsfontosságú 2024-es elnökválasztás előtt.

Jegyzetek

- 1 A szerzők ezúton köszönetet mondanak Nagy Norbert kutatási asszisztensi segítségével.
- 2 Andrékó Gábor: „Az orosz–ukrán háború lehetséges kimeneteleinek hatása az új világ-rendre” in *2022: A geopolitika által uralt világ*, szerk. Bernek Ágnes, Andrékó Gábor, Faust Anita és Simon László (Budapest: Neumann Lapkiadó és Kommunikációs Kft., 2023), 164–176. o.; Csehes András, Kutasi Gábor, Szóláth Ákos és Szűcs Petra: „Hogyan hatnak a szankciók Oroszországra, és hogyan védekezik ellenük?”, *Külügyi Szemle*, 22., no. 2. (2023): 43–77.; Kis-Benedek József: „Az orosz–ukrán háború biztonságpolitikai és katonai összefüggései”, *Magyar Tudomány*, 184. (2023): 1112–1119.
- 3 Hudson, Valerie M. és Day, Benjamin S.: „Domestic Politics” in *Foreign Policy Analysis: Classic and Contemporary Theory* (Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 2020), 145–168. o.; szintén lásd: Putnam, Robert D.: „Diplomacy and Domestic Politics: the Logic of Two-Level Games”, *International Organization*, 42. (1988): 427–460.
- 4 Hetherington, Marc J.: „Review Article: Putting Polarization in Perspective”, *British Journal of Political Science*, 39., no. 2. (2009): 413–448.; Campbell, James E.: „Why Are the Parties More Polarized?” in *Polarized: Making Sense of a Divided America* (Princeton, NJ: Princeton University Press, 2016), 145–172. o.
- 5 Ilyen volt a 2013-as ideggázos támadást követő Szíria elleni beavatkozás és a Csendes-óceáni Partnerségben való részvétel elleni közös tiltakozás. A nyomás hatására az első esetben Obama, a másodikban Trump elnök teljesítette a kívánságukat. Lásd: Homan, Patrick és Lantis Jeffrey S.: „Introduction: Congress, Factions, and the Battle for U.S. Foreign Policy” in *The Battle for U.S. Foreign Policy: Congress, Parties, and Factions in the 21st Century* (Cham: Palgrave Macmillan, 2020), 1–28. o. A szíriai csapatkivonásról szóló egy évtizeddel későbbi szavazást ld.: *GovTrack*, „H.Con.Res. 21: Directing the President, Pursuant the Section 5(c) of the War Powers Resolution, to Remove the United States Armed Forces from Syria”, <https://www.govtrack.us/congress/votes/118-2023/h136> (a le-töltés ideje: 2023. november 10.).
- 6 Friedrichs, Gordon M. és Tama, Jordan: „Polarization and US Foreign Policy: Key Debates and New Findings”, *International Politics*, 59., no. 5. (2022): 767–785.

- 7 Böller, Florian: „Brakeman or Booster? Presidents, Ideological Polarization, Reciprocity, and the Politics of US Arms Control”, *International Politics*, 59., no. 5. (2022): 725–748.; Böller, Florian: „Loyal Allies or Stubborn Establishment?”, *Springer Link*, <https://link.springer.com/article/10.1007/s11615-023-00466-2> (a letöltés ideje: 2023. november 10.); Homan és Lantis: „Introduction”.
- 8 Lásd: *FiveThirtyEight*, „Latest Polls”, <https://projects.fivethirtyeight.com/polls/president-primary-r/2024/national/> (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 9 Otterbein, Holly, Wu, Nicholas és Schneider, Elena: „»Sh-t Thing to Say«: Tempers Flare Among House Dems over the Israel War”, *Politico*, <https://www.politico.com/news/2023/10/11/house-dems-israel-hamas-war-00121109> (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 10 *FiveThirtyEight*, „Latest Polls”. Kennedy 2023. október 9-én bejelentette, hogy függetlenül fog indulni.
- 11 Demorjian, Karoun: „Biden Is Expected to Request \$100 Billion for Israel, Ukraine and Other Crises”, *The Washington Post*, <https://www.nytimes.com/2023/10/18/us/politics/biden-funds-israel-ukraine-taiwan.html> (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 12 Bár a háború az előző, a 117. Kongresszus idején kezdődött, az amerikai szerepvállalással kapcsolatos viták 2023-tól váltak élesebbé. Egy bővebb elemzés időben is vizsgálhatná az egyes törvényhozók pozíciójának a háború alatti esetleges változását. Ugyanakkor a kulcsszereplők kapcsán (mint pl. Rand Paul szenátor) meglehetősen stabilitás mutatkozik a törvényhozási ciklusok során.
- 13 Engel, Jeffrey A.: „A Better World... but Don't Get Carried away: The Foreign Policy of George H. W. Bush Twenty Years on”, *Diplomatic History*, 34., no. 1. (2010): 25–46.
- 14 Miközben a liberális-idealista, valamint a neokonzervatív-idealista megközelítésen alapuló nemzetközi kapcsolatok elmélete és gyakorlata közös töröl fakad (intervencionizmus, univerzális értékek képviselése a globális szinten), az utóbbit agresszívabb honvédelmi politika, illetve a nemzetközi intézményekkel kapcsolatos nagyobb szkepszis jellemzi. Lásd. pl.: Ryan, Maria: „Bush's »Useful Idiots«: 9/11, the Liberal Hawks and the Cooption of the »War on Terror«”, *Journal of American Studies*, 45., no. 4. (2011): 667–693. Fenntartva e különbségtételt, a közös gyökerek hangsúlyozásával egy csoporton belül kezeljük a két irányzat politikai és elméleti képviselőit annak érdekében, hogy a beavatkozó és az elkülönülő külpolitikai ideológiák közötti küzdelemet összpontosíthassunk.
- 15 Dumbrell, John: „Bill Clinton's Foreign Policy” in *Clinton's Foreign Policy: Between the Bushes, 1992–2000* (London és New York, NY: Routledge, 2009), 165–171. o.
- 16 Dumbrell, John: „Varieties of Post-Cold War American Isolationism”, *Government and Opposition*, 34., no. 1. (1999): 29., 31., 34., 36.
- 17 Uo., 31.
- 18 Uo., 35–36.
- 19 Magyarics Tamás: „Az Egyesült Államok külpolitikájának küldetéses természete”, *Vigilia*, 86., no. 1. (2021): 2–8.
- 20 Löfflmann, Georg: „From the Obama Doctrine to America First: the Erosion of the Washington Consensus on Grand Strategy”, *International Politics*, 57., no. 4. (2020): 588–605.
- 21 Magyarics: „Az Egyesült Államok külpolitikájának küldetéses természete”.
- 22 Magyarics Tamás: „Az unipoláris rend menedzselése. Az Egyesült Államok hegemoniája a hidegháború után”, *Külügyi Szemle*, 10., no. 3. (2011): 16–37.
- 23 Magyarics Tamás: „Állandóság és változás az Egyesült Államok külpolitikai identitásában és eszköztárában”, *Magyar Külügyi Intézet*, kki.hu/assets/upload/Tanulmányok_2012_03_ellandaseg_ees_veltozes_az.pdf (a letöltés ideje: 2023. november 10.).

- 24 Magyarics: „Az unipoláris rend menedzselése”.
- 25 Magyarics: „Az Egyesült Államok külpolitikájának küldetéses természete”; Magyarics: „Állandóság és változás”.
- 26 Hall, Gregory O.: „A New Model for Understanding Contemporary Epochal Great Power Politics” in *Examining US–China–Russia Foreign Relations* (New York, NY: Routledge, 2023), 81–108.
- 27 Magyarics: „Az Egyesült Államok külpolitikájának küldetéses természete”.
- 28 Del Pero, Mario: „Dollars, Arms, Words: Barack Obama and the Dilemmas of American Hegemony”, *European Review of International Studies*, 5., no. 2. (2018): 24–40.
- 29 Magyarics Tamás: „»Don't Do Stupid Stuff«: Barack Obama realista internacionalista külpolitikája”, *Külgügyi Szemle*, 16. (2017): 5–21.
- 30 Löfflmann: „From the Obama Doctrine”.
- 31 Magyarics: „»Don't Do Stupid Stuff«”.
- 32 Homan, Patrick és Lantis, Jeffrey S.: „The Tea Party, the Freedom Caucus, and the Obama Administration” in *The Battle for U.S. Foreign Policy*, 89–120. o.
- 33 Magyarics Tamás: „Tranzakcionizmus és realizmus: Donald J. Trump külpolitikája” in *A nemzetközi rendszer alakváltozásai a 21. század elején: tanulmányok Rostoványi Zsolt 70. születésnapja alkalmából*, szerk. Csicsmann László és Kemenszky Ágnes (Budapest: Budapesti Corvinus Egyetem, 2022), 215–226. o.
- 34 Labáth Ádám: „Joe Biden amerikai elnök külpolitikai szerepfelfogásának vizsgálata az orosz–ukrán konfliktus kapcsán”, *Földrajzi Közlemények*, 146., no. 4. (2022): 303–319.
- 35 Russel, James A.: „U.S. Foreign Policy and the War in Ukraine”, *Transatlantic Policy Quarterly*, 21., no. 4. (2023): 95–106.
- 36 Smeltz, Dina: „Are „We Drowning at the Water’s Edge? Foreign Policy Polarization Among the US Public”, *International Politics*, 59., no. 5. (2022): 786–801.
- 37 Jeong, Gyung Ho és Quirk, Paul J.: „Division at the Water’s Edge: The Polarization of Foreign Policy”, *American Politics Research*, 47., no. 1. (2019): 58–87.; Bryan, James D. és Tama, Jordan: „The Prevalence of Bipartisanship in U.S. Foreign Policy: an Analysis of Important Congressional Votes”, *International Politics*, 59., no. 5. (2022): 874–897.
- 38 Hurst, Steven és Wroe, Andrew: „Partisan Polarization and US Foreign Policy: Is the Centre Dead or Holding?,” *International Politics*, 53., no. 5. (2016): 666–682.; Bryan és Tama: „The Prevalence of Bipartisanship”.
- 39 Lásd pl. Jeong és Quirk: „Division at the Water’s Edge”; Hurst és Wroe: „Partisan Polarization and US Foreign Policy”.
- 40 Bryan és Tama: „The Prevalence of Bipartisanship”.
- 41 Homan, Patrick és Lantis, Jeffrey S.: „Foreign Policy Free Agents: How Lawmakers and Coalitions on the Political Margins Help Set Boundaries for US Foreign Policy”, *International Politics*, 59., no. 5. (2022): 851–872.
- 42 Noel, Hans: „Ideological Factions in the Republican and Democratic Parties”, *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 667. (2016): 166–188.
- 43 Homan és Lantis: „The Tea Party”.
- 44 Lantis, Jeffrey S. és Homan, Patrick: „Factionalism and US Foreign Policy: A Social Psychological Model of Minority Influence”, *Foreign Policy Analysis*, 15., no. 2. (2019): 157–175.
- 45 Homan, Patrick és Lantis Jeffrey S.: „The Freedom Caucus and Factionalism in the Trump Era” in *The Battle for U.S. Foreign Policy*, 151–186. o.
- 46 Philips, Amber: „McCarthy Lost His House Speaker Job. How It Happened, and What’s Next”, *The Washington Post*, [McCarthy lost his House speaker job. How it happened, and what’s next. - The Washington Post](#) (a letöltés ideje: 2023. október 19.).

- 47 Gaetz, Matt: „Speaker McCarthy Is Going to Get His Wish for a Motion to Vacate”, *YouTube*, https://www.youtube.com/watch?v=v9xqC_adY14&t=154 (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 48 Noel: „Ideological Factions”.
- 49 Homan, Patrick és Lantis Jeffrey S.: „Progressive Caucus Activism During the Obama Administration”, in *The Battle for U.S. Foreign Policy*, 121–150. o.
- 50 Homan, Patrick és Lantis Jeffrey S.: „Progressives and Foreign Policy in the Trump Era”, in *The Battle for U.S. Foreign Policy*, 187–213. o.
- 51 Homan és Lantis: „Foreign Policy Free Agents”.
- 52 *Pew Research Center*, „The Shift in the American Public’s Political Values”, <https://www.pewresearch.org/politics/interactives/political-polarization-1994-2017/> (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 53 Smeltz: „Are We Drowning at the Water’s Edge?”.
- 54 Uo.
- 55 Maxey, Sarah: „Finding the Water’s Edge: When Negative Partisanship Influences Foreign Policy Attitudes”, *International Politics*, 59., no. 5. (2022): 802–826.
- 56 Smeltz, Dina és Kafura, Craig: „Americans Grow Less Enthusiastic About Active US Engagement Abroad”, *Global Affairs*, <https://globalaffairs.org/research/public-opinion-survey/americans-grow-less-enthusiastic-about-active-us-engagement-abroad> (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 57 Smeltz, Dina és El Baz, Lama: „American Public Support for Assistance to Ukraine Has Waned, But Still Considerable”, *Global Affairs*, <https://globalaffairs.org/research/public-opinion-survey/american-public-support-assistance-ukraine-has-waned-still> (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 58 Sebők Miklós: „The Politics of Manufactured Crisis: Political Entrepreneurship and the Fiscal Wars of the Early 2010s in the U.S.”, *Intersections: East European Journal of Society and Politics*, 3., no. 5. (2019): 73–96.
- 59 E tanulmányban az előválasztáson induló, a két nagy párton kívül – s így az amerikai közpolitikára, közbeszédre és választókra viszonylag csekély befolyást gyakorló – elnökjelöltekre hely hiányában nem térünk ki. Mindemellett a három demokrata induló, valamint a republikánus közvélemény-kutatásokat 2023-ban toronymagasan vezető korábbi elnök, Donald Trump mellett csak a *mindkét* korai (a Fox csatornái által szervezett) elnökjelölti vitán részt vett republikánus jelöltekkel foglalkozunk. Ezek: Doug Burgum, Chris Christie, Ron DeSantis, Nikki Haley, Mike Pence, Vivek Ramaswamy és Tim Scott. A demokraták közül Joe Biden, Marianne Williamsont, valamint – mivel 2023. október 9-ig a demokrata jelöltségért kampányolt – Robert F. Kennedyt tárgyaljuk.
- 60 *Rev.com*, „Second Republican Presidential Primary Debate Transcript”, <https://www.rev.com/blog/transcripts/second-republican-presidential-primary-debate-transcript> (a letöltés ideje: 2023. október 19.).
- 61 Uo.
- 62 WMUR-TV: „How Does Chris Christie Expect to Beat Donald Trump? »Go Right at Him«. Conversation with the Candidate”, *YouTube*, <https://www.youtube.com/h?v=VRG73YB-V5As&list=PL11Cqa06Wq8FzXUz1FIKmuV7xUBUYCvD0&index=2> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 63 WMUR-TV: „Mike Pence Calls for Armed Guard in Every American School. Conversation with the Candidate”, *YouTube*, https://www.youtube.com/watch?v=1VehbDFW_dc&list=PL11Cqa06Wq8HGp3laq_vn_FZm6DirNnEq&index=4 (a letöltés ideje: 2023. október. 19.); WMUR-TV: „Nikki Haley Says It’s »Easy and Lazy« to Expand Medicaid, Calls for Lifting

- Everyone up. Conversation with the Candidate”, *YouTube*, <https://www.youtube.com/h?v=f5IdheMRnqc&list=PL11Cqo06Wq8F1r1fbiY9um6q356Oa45mG&index=3> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.); Biden, Joseph és Zelenskij, Volodimir: „Remarks by President Biden and President Volodymyr Zelenskyy of Ukraine After Expanded Bilateral Meeting”, *The White House*, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/09/21/remarks-by-president-biden-and-president-volodymyr-zelenskyy-of-ukraine-after-expanded-bilateral-meeting/> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 64 Trump, Donald J.: „Agenda47: Preventing World War III”, *Donald J. Trump.*, <https://www.donalditrump.com/agenda47/agenda47-preventing-world-war-iii> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 65 *Rev.com*, „Fox News Republican Presidential Primary Debate Transcript”, *YouTube*, <https://www.rev.com/blog/transcripts/fox-news-republican-presidential-primary-debate-transcript> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 66 Trump, Donald J.: „Agenda47: Preventing World War III”; TheDC Shorts: „Tucker Carlson Interviews Robert F Kennedy Jr”, *YouTube*, <https://www.youtube.com/watch?v=fIDpANp-GFMU> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 67 *Rev.com*, „Fox News Republican Presidential Primary Debate”.
- 68 Uo.
- 69 Trump, Donald J.: „Agenda47: Rebuilding America’s Depleted Military”, *Donald J. Trump*, <https://www.donalditrump.com/agenda47/agenda47-rebuilding-americas-depleted-military> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 70 Trump, Donald J.: „Agenda47: President Trump Announces Plan to Stop the America Last Warmongers and Globalists”, *Donald J. Trump*, <https://www.donalditrump.com/agenda47/agenda47-president-trump-announces-plan-to-stop-the-america-last-warmon-gers-and-globalists> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.); TheDC Shorts: „Tucker Carlson Interviews Robert F Kennedy Jr”, *YouTube*, <https://www.youtube.com/watch?v=fIDpANp-GFMU> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 71 Norton, Tom: „Fact Check: RFK Jr. Claims U.S. Pushed Ukraine to War with Russia”, *Newsweek*, <https://www.newsweek.com/robert-f-kennedy-ir-ukraine-russia-war-fox-news-fact-check-1815994> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 72 Through Conversations Podcast: „Marianne Williamson: On Her Candidacy for President of the United States”, *YouTube*, <https://www.youtube.com/watch?v=EI2lTnk4A7M> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 73 WMUR-TV: „Doug Burgum on Russia–Ukraine War: »Our Obligations to Western Europe Are Significant«. Conversation with the Candidate”, *YouTube*, https://www.youtube.com/watch?v=OnxCT9UOWaM&list=PL11Cqo06Wq8G_OwTm3G_6OnDauCvFu88t&index (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 74 Uo.
- 75 Lee, Mike: „S.Amdt.376 to S.Amdt.935”, *Congress.gov*, <https://www.congress.gov/amendment/118th-congress/senate-amendment/376?q=%7B%22search%3A%22%3A%22%7D&s=2&r=1> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 76 Paul, Rand: „S.Amdt.438 to S.Amdt.935”, *Congress.gov*, <https://www.congress.gov/amendment/118th-congress/senate-amendment/438?q=%7B%22search%3A%22%3A%22%7D&s=1&r=1> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 77 Lee, Michael S., Crane, Eli, Paul, Rand, Biggs, Andy, Vance, JD, Bishop, Dan, Boebert, Lauren, Brecheen, Josh, Rosandale, Matt, Burchett, Tim, Gaetz, Matt, Taylor Greene, Marjorie, Luna, Anna Paulina, Moore, Barry, Miller E., Mary, Norman, Ralph, Ogles, Andy, Collins, Mike és Gosar, Paul A.: *Letter to Biden, Levél, Mike Lee, US Senator for Utah*,

- <https://www.lee.senate.gov/services/files/582D6601-A680-45A0-90F4-A92F91B4E2B3> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 78 Uo.
- 79 Hawley, Josh, Vance, J.D., Lee, Mike, Marshall, Roger és Braun, Mike: *Letter to Lloyd Austin, Levél, JD Vance, United States Senator for Ohio*, <https://www.vance.senate.gov/wp-content/uploads/2023/07/Vance-et-al-Letter-to-Austin-Ukraine-Aid.pdf> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 80 Vance, JD, Bishop, Dan, Paul, Rand, Lee, Mike, Braun, Mike, Gaetz, Matt, Cline, Ben, Donalds, Byron, Taylor Greene, Marjorie, Posey, Bill, Nehls, Troy és Norman, Ralph: *Letter to Shalanda Young, Levél, JD Vance, United States Senator for Ohio*, <https://www.vance.senate.gov/wp-content/uploads/2023/09/Response-to-OMB-9.28.23-final1.pdf> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 81 Lee, Mike: „S. 2940 – Define the Mission Act”, *Congress.gov*, <http://www.congress.gov/bill/118th-congress/senate-bill/2940?rs=1&r=1&q=%7B%22search%3A%22Define+the+Mission+Act%7D> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.). A javaslatához később Katie Britt is csatlakozott társbenyújtóként.
- 82 Braun, Mike: „DC’s Cluster of Disconnect: Congress Needs to Get Real About Our Dire Financial Condition”, *The Hill*, <https://thehill.com/opinion/congress-blog/4098109-dcs-cluster-of-disconnect-congress-needs-to-get-real-about-our-dire-financial-condition/> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 83 Paul, Rand: „The Federal Government Should Not Be Held Hostage for Ukraine Funding”, *The American Conservative*, <https://www.theamericanconservative.com/the-federal-government-should-not-be-held-hostage-for-ukraine-funding/> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 84 Lee, Mike és Davidson, Warren: „Ukraine Is Officially America’s New Forever War. President Biden, How Does This End?”, *Fox News*, <https://www.foxnews.com/opinion/ukraine-officially-americas-forever-war-president-biden-end> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 85 Marshall, Roger: „Marshall, Moran Demand White House Provide Answers on Speed and Specifics of Lethal Aid to Ukraine”, *Doc Marshall, U.S. Senator for Kansas*, <https://www.marshall.senate.gov/newsroom/press-releases/marshall-moran-demand-white-house-provide-answers-on-speed-and-specifics-of-lethal-aid-to-ukraine/> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 86 Shapero, Julia: „These 11 Senators Voted Against the Must-Pass Defense Spending Bill”, *The Hill*, <https://thehill.com/homenews/senate/4124631-these-11-senators-voted-against-the-must-pass-defense-spending-bill/> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 87 Mascaró, Lisa és Amiri, Farnoush: „Speaker McCarthy Ousted in Historic House Vote, as Scramble Begins for a Republican Leader”, *AP News*, <https://apnews.com/article/mccarthy-gaetz-speaker-motion-to-vacate-congress-327e294a39f8de079ef5e4abfb1fa555> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 88 Lee *et al.*: *Letter to Biden*; Vance *et al.*: *Letter to Shalanda Young*; Taylor Greene, Marjorie: *Letter to Lloyd J. Austin*, Levél, *U.S. House of Representatives, Marjorie Taylor Greene*, https://greene.house.gov/uploadedfiles/mta_letter_to_dod_-_4.14.23.pdf (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 89 A benyújtott törvényjavaslat-módosításokon kívül lásd: Taylor Greene, Marjorie: „Resolution of Inquire Ukraine”, *U.S. House of Representatives, Marjorie Taylor Greene*, https://greene.house.gov/uploadedfiles/repagreen_e_resolution_of_inquiry_ukraine.pdf (a letöltés ideje: 2023. október. 19.); Gaetz, Matt: „Ukraine Fatigue Resolution”, *Matt Gaetz*,

- Congressman, FL-01*, <https://gaetz.house.gov/sites/evo-subsites/gaetz-evo.house.gov/files/documents/Ukraine%20Fatigue%20Res.pdf> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 90 DeSilver, Drew: „Freedom Caucus Likely to Play a Bigger Role in New GOP-Led House. So Who Are They?“, *Pew Research Center*, <https://www.pewresearch.org/short-reads/2023/01/23/freedom-caucus-likely-to-play-a-bigger-role-in-new-gop-led-house-so-who-are-they/> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 91 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 303.. Bill Number: H. R. 2670“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023303> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 92 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 304. Bill Number: H. R. 2670“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023304> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 93 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 305. Bill Number: H. R. 2670“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023305> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 94 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 306. Bill Number: H. R. 2670“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023306> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 95 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 307. Bill Number: H. R. 2670“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023307> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 96 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 432. Bill Number: H. R. 4365“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023432> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 97 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 438. Bill Number: H. R. 4365“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023438> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 98 *Clerk, United States House of Representatives*, „Roll Call 503. Bill Number: H. R. 5692“, <https://clerk.house.gov/Votes/2023503> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 99 Uo.
- 100 Ferris, Sarah, Adragna, Anthony, Diaz, Daniella: „Ukraine’s Top Freedom Caucus Ally Gets Cold Feet“, *Politico*, <https://www.politico.com/newsletters/huddle/2023/08/17/ukraines-top-freedom-caucus-ally-gets-cold-feet-00111608> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 101 2023 nyarán, amikor a vizsgált beadványokról szavaztak, a Képviselőházban egy üres képviselői hely volt, ezért nem jön ki a 435 fős összlétszám.
- 102 Biggs, Andy: „Voting Against the Expensive and Pro-Ukraine National Defense Authorization Act (NDAA)“, *Newsletter: The Biggs Idea*, https://igconnect.house.gov/igextranet/view_newsletter.aspx?id=105165&c=A705AB (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 103 McAvennie, Mike: „Matt Gaetz to Newsmax: Biden »Sleepwalking US into WWII«“, *Newsmax*, <https://www.newsmax.com/newsmax-tv/matt-gaetz-ioe-biden-nato/2023/07/12/id/1126772/> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 104 Biggs, Andy: „The US Leads All Nations in Ukraine Aid—\$200 Billion Sent in About a Year“ X, <https://twitter.com/RepAndyBiggsA7/status/1625241299627438101> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 105 Vance *et al.*: *Letter to Shalanda Young*; Vance, J.D., Roy, Chip és Gaetz, Matt: „092523 Letter Response To NSA Sullivan“, *U.S. Senate*, a letöltés ideje: 2023. október 19., <https://www.vance.senate.gov/wp-content/uploads/2023/09/092523-Letter-Response-to-NSA-Sullivan-2.pdf> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 106 Vance, JD, Roy, Chip és Gaetz, Matt: *Letter to Jake Sullivan, Levél, JD Vance, United States Senator for Ohio*, <https://www.vance.senate.gov/wp-content/uploads/2023/09/092523-Letter-Response-to-NSA-Sullivan-2.pdf> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 107 Homan és Lantis: „Foreign Policy Free Agents“; Homan és Lantis: „Introduction“.
- 108 Például: Ocasio-Cortez, Alexandria: „Foreign Policy“, *Alexandria Ocasio-Cortez, Representing New York’s 14th District*, <https://ocasio-cortez.house.gov/legislation/foreign-policy> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.); Omar, Ilhan: „Foreign Policy“, *Ilhan Omar, Minnesota’s*

- 5th District, <https://omar.house.gov/issues/foreign-policy> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 109 Jayapal, Pramila, Blumenauer, Earl, Bush, Cori, García, Jesús G. „Chuy”, Grijalva, Raúl M., Jacobs, Sara, Khanna, Ro, Lee, Barbara, Omar, Ilhan, Pressley, Ayanna, Jackson Lee, Sheila, Pocan, Mark, Velázquez, Nydia M., Moore, Gwen S., Clarke, Yvette D., Johnson, Henry C. „Hank” Jr., Tlaib, Rashida, Ocasio-Cortez, Alexandria, Jones, Mondaire, DeFazio, Peter A., Bowman, Jamaal, Newman, Marie, Adams, Alama S., Pingree, Chellie, Raskin, Jamie, Watson Coleman, Bonnie, Takano, Mark, Carson, André, Payne, Donald M. Jr., DeSaulnier, Mark: *Letter to the President, Levél, Congressional Progressive Caucus*, <https://progressives.house.gov/cache/files/5/5/5523c5cc-4028-4c46-8ee1-b56c7101c764/B7B3674E-FB12D933FA4A2B97C7405DD4.10-24-22-cpc-letter-for-diplomacy-on-russia-ukraine-conflict.pdf> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 110 Jayapal, Pramila: „Congressional Progressive Caucus Chair Statement on Ukraine Letter”, *Congressional Progressive Caucus*, <https://progressives.house.gov/2022/10/congressional-progressive-caucus-chair-statement-on-ukraine-letter> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 111 Pengelly, Martin: „Ron DeSantis Forced into U-Turn After Calling Ukraine War »Territorial Dispute«”, *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/us-news/2023/mar/23/ron-desantis-ukraine-war-russia-territorial-dispute> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).
- 112 O’Brien, Connor, Adragna, Anthony, Joe, Gould és Wu, Nicholas: „Hope Fades That Congress Can Link Ukraine and Israel Aid”, *Politico*, <https://www.politico.com/news/2023/10/11/congress-israel-ukraine-military-aid-00120974> (a letöltés ideje: 2023. október. 19.).